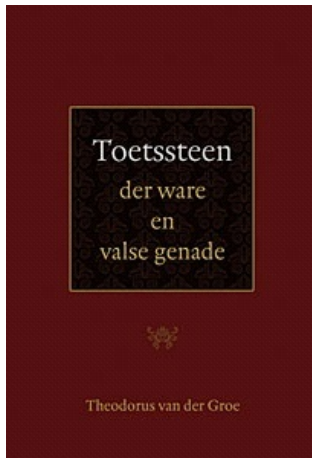

Onderzoekt uzelf

T. van der Groe, *Toetssteen der ware en valse genade*. Den Hertog, Houten 2013, 602 blz., prijs € 59,50, gebonden.

Toetssteen der ware en valse genade is een fors boekwerk dat in vier delen opgedeeld wordt. Elk deel behandelt een gedeelte van de Heidelbergse Catechismus. In het eerste hoofdstuk wordt beschreven dat er een wezenlijk onderscheid is tussen het zaligmakende geloof en een tijdgeloof. Er worden enkele belijdenissen geciteerd waarin dit verschil benoemd wordt. Tegelijkertijd wijst Van der Groe op het belang van het beoefenen van het ware zaligmakende geloof en de noodzaak van zelfbeproeving. Wanneer iemand het zaligmakende geloof bezit, zal diegene ware ellende, verlossing en dankbaarheid (in die volgorde) bevindelijk kennen en zichzelf hierin beproeven. Voor een ware zelfbeproeving zijn de Schrift en het licht van de Heilige

Geest noodzakelijk, omdat we anders onszelf zullen bedriegen. In het tweede hoofdstuk worden de Zondagen 1 tot en met 4 behandeld. Hierin komt vooral aan de orde hoe een zondaar ware droefheid over de zonde moet hebben en hiervan boete moet doen. Aan de hand van de gelijkenis van de tollenaar worden kenmerken van deze zondekennis en boetedoening uitgewerkt. Het derde hoofdstuk gaat over de genadige verlossing door de Heere Jezus Christus in de weg van het ware geloof, Zondag 5 tot en met Zondag 31. Er wordt stilgestaan bij de kennis van God, namelijk de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Hoofdstuk 4 gaat over de ware dankbaarheid. In dit laatste hoofdstuk komen onder andere enkele schijnbekeringsen, de Tien Geboden en het bidden aan de orde.

In tegenstelling tot oudere uitgaven staat in deze uitgave de Heidebergse Catechismus uitgeschreven. Dit geeft overzicht en structuur. Na elke Zondag volgt er een praktische toepassing waarin een ware gelovige aangespoord wordt tot zelfonderzoek wat betreft het thema van die Zondag. Ook schrijft Van der Groe hoe de valse gelovigen, tijdgelovigen of waangelovigen met deze stof omgaan. Soms worden ook de kleingelovigen aangesproken. Bij elke Zondag worden er concrete verschillen tussen ware gelovigen en tijdgelovigen aangewezen. Hierbij legt Van der Groe vaak de nadruk op de ware boetedoening en berouw over de zonden door een gelovige en daartegenover het oppervlakkige schijn geloof van een geveinsde.

De noodzaak van berouw en boete en daaropvolgend de rechtvaardigmaking door het geloof in Jezus Christus loopt als een rode draad door het boek heen en komt vooral naar voren in het derde hoofdstuk. Van der Groe legt de nadruk op het verzaken van de eigengerechtigheid en het verdoemende vonnis wat over een gelovige gaat in de allerheiligste vierschaar. Daarna schenkt God de Middelaarsgerechtigheid van Christus aan een gelovige. Dit rechtvaardigingsvonnis staat dan voor de gelovige onwrikbaar vast. “De gelovigen zijn ook zelf gehouden en verplicht, zowel de zwakken als de sterken, het Goddelijke genadevonnis van hun rechtvaardigmaking in Christus altijd vast te geloven” (pag. 434).

Enkele kritische opmerkingen over dit werk als: “Enigen hebben zich gestoten, dat wij ons

werkje een Toetssteen genoemd hebben, waar men Zijn genade aan zou beproeven, en zij mensen dat die eer van zo genoemd te worden, slechts aan de Bijbel, maar aan geen menselijk geschrift toekomt” (pag. 270), beantwoordt Van der Groe zelf in zijn voorrede voor het tweede deel. Hij schrijft dat een menselijk geschrift, voor zover het overeenkomt met de Bijbel en met het oogmerk geschreven is om tot beproeving van de lezers te dienen, ook een zodanige benaming mag dragen.

Het boek leest niet heel gemakkelijk. Het taalgebruik is klassiek en de zinnen zijn behoorlijk lang en ingewikkeld. Je moet er echt tijd en rust voor nemen om de inhoud goed tot je door te laten dringen. Het doel van het boek is niet om een vluchtige Catechismusverklaring te geven, maar een uitgebreide verhandeling over het geloof, een zaak die van levensbelang is. Daar mag de tijd voor worden genomen.